

Katalikai turi suprasti, kad jų mokes ir padidėjimas dėl katalikų spaudos susiprindimo bus maloniam Dievui ir patys Bažnyčiai, ir žmonėms nudingas, negu pirkimas bažnytinio, indų ir net negu bažnytinės apiegos. Pa- kol to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atstotų Katalikų Bažnyčios rimtybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skatinti tai savo didžiausiu už- deviniu.

Vyskupas Killan.

Organas Amerikos Lietuvių
Būmo Katalikų Būmo
Juosapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
— BŪMA —
OTARNINKAIS, KETVERGAIS IR
SUBATOMIS.
Metams \$4.00
Užrašyti metams \$4.00
DARBININKAS
866 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 680.

VOL. VIII, No. 118.

UTARNINKAS, SPALIŲ 23 D., 1923.

Kaina 4 centai

Darbas ir koperacija

PRIEŠ ATEIVYBĘ.

SAN FRANCISCO, Cal. — American Legion suvažiavime Darbo sekretorius Davas karš- tai kalbėjo prieš ateivybę. Sa- kė, kad reikia rūpestingai si- joti ateivius, o jei to nedaro- ma, tai reikia visai uždaryti duris ateiviams. Aiškino, kad šiuo metu ateivių į Šv. Valstijas stebėtinai vystosi. Sako, kad šiam smugeliui pa- nandojama net orlaiviai.

Sekretorius sako, kad kiek- vienas imigrantas jo tėvyne- j turi būti pilnai išskaminiotas. Netinkamiems ateiviams netu- ri būti duota vizų, kad iš Ame- rikos uostų nebūtų reikalo grą- žinti netinkamų ateivių. To- liau sakė, kad Amerike ateiv- ius reikia registruoti. Kas penki metai juos iširti ar teise- tu būdu jis atvykęs. Išmige- liuotus ateivius reikėtų deportu- ti. Tas pareiškimas atimty- norą neteisėtai įkvi Ameri- kon. Dabar esą apmokuta, kad neteisėtu būdu įsibrauja į Šv. Valstijas nuo 100 iki 1- 000 ateivių dienų.

Sekretorius sakė, kad i Ame- riką ileisti tik tokius, kurie su- tinka čia tapti piliečiais, iš- mokti angliskai, priimti Ame- rikos idealus, papročius ir ku- rie galėtų pakelti šios šalies ci- vilizaciją.

ISMETĖ FOSTERĮ.

CHICAGO. — Illinois valstijos Darbo Federacija išmetė garsųjį bolševikų organizacijos vadą Fosterį. Tą padarė for- maliai susirinkime. Federaci- jos vice-prezidentas Nelson pasakė Fosteriui: "Tamta už- teiktina ardei mūsų organizaci- ją iš vidaus. Sudraskyk dabar savo narystės kortelę ir eik prieš mus veikti iš lauko." Su- sirinkusieji rankų plojimu pa- tvirtino tą pasakymą.

Victor Olander Federacijos finansų sekretorius pasakė: "Visi milijonai kapitalistų iš- leisti darbininkų judėjimui smaugti nepadare tiek bėdies, kaip vienas Foster kad padarė. Fosterio švietimo Lygos tiks- las yra ardyto darbininkų vie- sybė."

Ir taip Fosteris, raudonųjų vadas, išbrauktas iš Federaci- jos.

DU PASMERKIMU.

SAN FRANCISCO. — Ameri- kan Legion suvažiavimas išne- šė dvi rezoliucijas. Vienoj pa- merkė frančuzų įsiveržimą į Vokietijos Ruhrą, o antrą pa- amerikiečių Ku Klux Klaną.

KIEK TURI NARIŲ.

Amerikos Darbo Federacija 1903 m. turėjo narių 1,465,800, o šiemet tos organizacijos su- važiavime pasirodė beveik 2,926, 468.

RUSIJA BIAURIAUSIA ŠALIS.

BERLIN. — Little Molley Steimer, kuri kaip anaristė buvo deportuota Rusijon 1921 m. dabar atsidūrė Vokietijon. Ji Rusijoj kalėjimuose buvo pūdoma per tris metus. Paga- lios ji buvo paleista, kai pasi- žadėjo išvažiuoti iš Rusijos ir negrįžti. Ji sakė, kad Rusijoj cerkvės, vienuolynai, mokyk- los ir kitokie vieši namai pa- versiti kalėjimais ir visi esą pri- grūsti politiškių kalinių. Molly apie bolševikus šitaip pasakė: "Bolševikai yra biauresni, negu kapitalistai, kokie tik ant žemės yra gyvenę ir aš džiaugiuos kad aš iš jų nagi iš- trūkau. Sakė, kad dabar atsi- gavus sverianti 76 svarus, bet Rusijoj sverus daug mažiau."

ITARIA TEISEJĄ.

SCHENECTADY, N. Y. — Teisėjas John McMullen įtar- tas kyšių siūlyme. Vienam kandidatui į miesto tarybinin- kus jis siūlė \$12,000, jei jis at- sisakys nuo kandidatūros.

REIKALAUJA GRIAUTI NAMUS.

WASHINGTON. — Turtini- kai reikalauja, kad valdžia su- griautų namus karo metu pa- statytus. Tada jie buvo reika- lingi ofisams. Po karo keletas tokių namų paversti į hotelius, kuriuos valdžia užlaiko ir kur- daug valdininkų pigiai pragy- vena. Tas namų savininkams nepatinka ir todėl kelia balsą prieš valdžią.

KOOPERACIJA KANADOJ.

Kanados kooperatyvų Sąjun- pa skelbia atskaitas perein- tųjų metų. Atskaitos apima 13 ko- operatyvų, kurie centrui atsi- siuntė atskaitas. Tos koopera- cijos narių turėjo 1921 m. 5, 919, o 1922 m. turėjo 6,552. Pri- dedant milžinišką organizaciją United Grain Growers padaro 42,300 kooperatorių.

Minėtos 13 kooperacijų per- nai biznio darė už \$2,166,196.

KAIP GELBĖSIS.

VARSAVA. — Finansų mi- nisteris Kucharski Seime kal- bėjo apie finansų pagerinimą. Jis patarė seimui dešimt sykų padidinti ūkininkų mokesčius ir šiaip kitus mokesčius pakel- ti. Toliau sakė, kad reikia pa- leisti 16,000 valdininkų, pami- kinti dvi ministerijas, pertvar- kyti geležinkelius su svetimų šalių kapitalo pagalba. Sakė, kad kitos reformos bus priiman- priiman naujos finansinės o- rganizacijos. Lenkijos valdžia plenuoja leisti naujus pinigus sukuriant pinigus.

Vokietija jau skaldosi

ATSKILO NUO BERLINO.

AIX- LA-CHAPELLE. — Pa- reinio respublika tapo paskelb- ta. Viešieji namai tapo pa- puošti yeliovomis su žalia, bal- lis ir raudona spalvomis. Pro- klamacijai skelbiamas, kad Pa- reinio respublika norinti gy- venti taikoje su visais kaimy- nais. Nuo Berlino valdžios at- simetanti delfo, kad ji Parei- nio gyventojus įvedus į vargą ir skurdą.

PAVOGĖ KARIUOMENĖ.

MUENICH. — Bavarijos val- džia pavogė 12,000 Berlino val- džios kareivių. Tie kareiviai buvo išdalyti po įvairias vietas Bavarijoj palaikyti tą šalį po Berlino valdžią. Prez. Ebert buvo pakeitęs tų kareivių va- dą. Bet Bavarijos militarinis diktatorius nepripažino naujo- jo vado ir pats pasiskelbė tos kariuomenės vadu ir liepė ka- reivius prisiekti jam ištikimy- bę.

Vokietija susidėdė iš atskirų valstijų taip, kaip ir Šv. Valstijos. Bavarija yra viena to- kių Vokietijos valstijų. Tarp bavarijų yra judėjimas atsimes- ti nuo Berlino valdžios ir gy- venti nepriklomai.

SALTAI IŠKLAUSE.

MANILA, Filipinų salos. — Filipinų salų legislatura ramiai išklause gen. gub. Wood'o pra- nešimą. Atstovai išklause nei užgyrimo, nei priešingumo ne- išreiškė.

SUTARĖ BENDRAI VEIKTI.

WASHINGTON. — Guber- natorių suvažiavimas prohi- bijos vykinimo klausime sutarė priimti prez. Coolidge'o planą. Sutarė, kad Washington val- džia bendrai veikty su valstijų valdžiomis. Be kitko nutarta aiškinti vaikatus apie bledį mūšainio.

FANATIKŲ PASIKESI- NIMAS.

KIMBALL, Neb. — Suimtu- ri kalėjimui pasodinta penki tikybiniai fanatikai norėjusieji sudeginti "nedorą Kimballo miestą." Jie gal būtų ir pada- rė savo, jei pergarstai nebūt a- pie tai žinokę. Jų planai pa- siekė policiją ir priemonių jie buvo areštuoti. Du besų vi- sai pamušius.

TEISEJŲ VAKACIJOS.

WASHINGTON. — Augščiau- syssis Teismas užsidarė. Teis- ai turės vakacijas nuo spalio 22 iki lapk. 12 d.

PATZUDYSTĖS DIDEJA.

KOELNAS, Vokietija. — Vo- kietijoj patzudystė labai didė- ja. 1920 m. patzudysčių buvo 129, o per pirmus tris mėne- sius 1922 metų patzudysčių jau buvo 278, iš kurių buvo 203 vyrų ir 72 moteri. Reikia pa- žudystę pasitrigubino. Žudo- si tie, kurie gyvendavo iš in- vestmentų arba iš pensijų. Ka- dangi markė smuko, tai iš tų šaltinių gaunamos inegros ma- žėjo ir pagalios ir niekus vorto. Todėl iš nusiminimo tokie ir žu- dosi.

ATVAZIUOJA VOKIEČIAI.

NEW YORK. — Amerikon at- vyksta 12 garsų artistų; Kris- taus kančios lošėjų. Jie Vo- kietijoj mieste Oberammergan- vaidindavo nuo senai su nesve- išku pasisekimu Kristaus kan- čių. Dabar jie Amerike vai- dins.

LAIMEJO AMERIKOS ARKLYS.

NEW YORK. — Amerikos arklys sukrito Anglijos arkli. Birvo lenktynės Anglijos ir A- merikos arklių perlejo subata- Reikėjo arkliams bėgti želiu, kur iki kelių buvo purvo. Klampojų purvynės pusantrės mailios. Lenktynių žiūrėti bu- vo susirinkę 65,000 žmonių. Laizybos buvo padarytos ant \$100,000.

RADO NEGYVĄ MOTERĮ.

WASHINGTON. — Wash- ingtono paminkle rasta negyva moteris, bauriai apdraskyta. Yra spėjama, kad elevatorius ją sutraiskė. Tai Thomas Isaacs, penkis metus tarnavęs elevatorininku tapo suimtas.

PRIEŠ RUSIJOS PRIPA- ZINIMĄ.

WASHINGTON. — Atstovus iš Illinois valstijos, sugrįžo iš Rusijos ir nuėjęs pas prez. Coolidge aiškino, kad Rusija neįsipelno pripažinimo. (Išrei- kė, kad ji nebuvo buvęs Rusijoj, tai kitaip manes, o dabar sako: "Aš visiškai permainingai savo nuomone. Rusijos nėra valdžija remiasi žmogudystėmis, anar- chija, bolševizmu ir vagystė- mis.")

Bravydai.

Svenčionių valstė ir apskr. Pas šio sodžiaus gyventojų Justing Kuprė buvo padaryta krata ir jis suimtas, nors kra- tant nieko nerasta. Mat, poli- cija ji įtaria partizanų esant. Jam įsakyta kas trečią dieną lankytis policijoj.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

Kontrabanda iš Vilnijos.

Širvintų apylinkėje, Ukmer- gės apskr. paskutinias laikais prasidėjo gana keista kontra- banda — gabenimas per liniją iš Vilnijos pabėgusių pirmiau iš Lietuvos dvarininkų. Žmo- nės pasakoja, kad širvintuose esanti tam tikra agentūra, ku- ri iš tos kontrabandos turinti ne mažą pelną.

Pasitaikę matyti širvintų a- gentų, vaikštojanti Raimė- staigas, o jai grįžus į širvin- tus tuoj per liniją persirita len- kas dvarininkas. Tų dvarininkų mūsų pusėj atsirado jau geras būrelis, o kiti anapus li- nijos laukia savo eilės.

Koperacijos propaganda.

SUNSKAI, Rugpjūčio 19 d. — Sunskų bažnytkiemį atvyko Lietuvos Koperacijos Bendor- vių Sąjungos atstovai p. A. Tamošius ir padarė gana į- domų mitingą; mitingo tur- nys buvo vien tik koperacijai pasveistas. Žmonių klausėsi di- delė minia, nes gerb. A. Tamo- šiusas gražiai kalbėjo ir aiški- no žmoniems koperacijos esmę.

Jos siekius, kokią įėgą turi žmonės, susibūrę į koperacijas prieš atskirus spekuliantus (kupėjus) ir išnaudotojus. Po mitingo buvo vietos mokyklo- jė susirinkimas, į kurį beveik visa minia ir suėjo; susirinki- mas buvo taip pat labai tur- ningas, nes gerbiamieji svečiai žmonėms teikėsi papasakoti ir suprantamai paaiškinti taip kilnius koperacijos siekius.

Po ilgo pasikalbėjimo susi- rinkime žmonės išsikirstė su dideliu upu, ir iš tos dienos pū- dėjo didėti B-vės "Ziedas" Sunskų skyrius. Pasidarbavus keliems vietos asmenims, Sun- skai taip pat didelę pažangą padarė, nes įsisteigė ne mažą krautuvę, kuri labai senai čia buvo pagedaujama.

Pagėdaujama, kad kopera- cijos atstovai ir dažniau lanky- tų provincijoje, o ypač tuose kampeliuose kur dar nėra ko- peratyvų.

Netaisyklingi parašai.

Ek. KRETINGA. Miestelis parklėda atsistatyti. Centre a-

pie bažnyčią statosi keletas di- dokų mūrų namų. Gatvių grin- dymas baigus. Per tokį brūką važiuoti — daug sveikatos kai- nuoja. Gatvių parašai be iška- bos, kaip visose mūsų miestė- liuose, nepakendjami. Tenka pestebėti tokius šedevrus, kaip kad Turgovietė g-vė, Polangos ir tt. arba tokia iškaba "Odas ir kailius supirkėjas Lėvinas".

Sumus užmušė tėvą.

NAUMIESTIS, Sakų apskr. Miknaičių kaimė rugpjūčio m. 17 d. ukininko Rudaičio sūnus užmušė savo tėvą. Sako, jau iš seno dažnai juodu susibardavę, kelias gi dienas prieš tą įvykį tėvas, parvažiavęs iš mie- sto girtas, neleidęs vežti sausų rūgų. Už tai sūnus apmušė jį. Čia įsimaisė milicija, pagrasi- no pusantrys metų kalėjimu, jei neatsiprašys.

Po kiek laiko, tėvui vėl iš miesto grįžus, sūnus puolė at- siprašinėti, bet tėvas kno tai kirtęs, tuomet šis užsileges- grėbė šale gulintį geležinį plaktuką ir davęs tėvui kelis kart į galvą. Tėvas neužlėgo mirė.

Namiškiai, vieni dirbo lau- ke, kiti kur kitur buvę ir kaip ten štikrųjų įvyko, nematė. Tas paaiškės tikslai teisme. Pil- na tardymas.

IS VILNIAUS.

Ties tiltu per upę Supras išėjo iš vežų prekų traukinys. Nuostolių daug ir keletas už- murgę žmonių.

Disnos apskrities kunigai bendrai traukia atsakomybės lenkų endekų laikraščio "Dzie- nnik Wilenski" redaktorių Jo- ng Obsta atsakomybėn už suėžtus.

Kadangi lenkų kariuome- nėje tarnauja daug lenkų ir šio momentu lenkų kariuome- ne sudaro įvairių tautybių mi- šinys, tai kilo klausimas apie nelenkiškas, kareivių dainuo- jamas, dainas. "Polska Zbroi- na" praneša, kad karo mini- steris įsakysias, kad kareiviai eidami gatve būtinai dainuotų

tik lenkiškas dainas. Kareivi- nėse netarnybos metu ir ap- skritai polsko metu, galima būtų dainuoti ir nelenkiškai, vienok i ty dainų turinį turi būti kreipiamu ypatingu dėme.

Vilniaus apskrities mo- kyklų inspektoratas pareikala- vo iš "Ryt" draugijos, kad vėl kiekvienai liaudies mokyk- lai prašytų leidimo iš mokyto- jų reikalaujamų pilietybės ir mokslo liudyimų.

Rugpjūčio 4 d. laikinasis Vilniaus Lietuvių Komitetas įteikė lenkų valdžiai. Varš- vos ilgoji memoriale su pasi- skundimais dėl lenkų daromų lietuviams skriaudų. Kol kas jokio atsakymo negirdėt.

KATALIKŲ PASAULIS

ŠVENTVAGYSTĖ.

FREMONT, Neb. — Du sy- kin katalikų kapinėse padaryta barbariški darbai. Naktį būriai pabaldų kapinėse laukė me- dičius, griovė paminklus, gadi- no kapus, daužė stovyklus. Policija pasiryžo daryti tyri- nėjimus, o katalikų visgomenė ketima rengti pasipiktinimą iš- reikšti mas šūtinę.

PRIZIURĖS SVEIKATA.

LEVELAND, Ohio. — Pa- rapijinių mokyklų vaikų svei- katą prižiūrės tie patys daktar- ai, kurie viešųjų mokyklų vai- kus prižiūri. Vaikų sveikatos prižiūrėjimas miestui atėjus \$125,000 per metus. Iki šio mie- sto del lėšų stokos negalėjo ap- imti parapijinių mokyklų. Mie- stas prižiūrės parapijinių mo- kyklų vaikų sveikatą tol, kol ty mokyklų vedėjai ir užlaiky- tojai to pageidaus.

PASVENTINIO NAMUS.

INDIANAPOLIS, Ind. — Šv. Tėvo delegatas vieši pas vyk- kupą Chartrand. Delegatas Terre Haute'oj pasventino du nauju namų vienuolyno St. Mary-of-the-Woods.

SVARBIAUSIAS KLAUSI- MAS.

Pereitą nedėlią Mort Hallė, buvo susirinkę virš 1,000 žmo- nių, kalbėjo jezuity kun. Corr- igan, Bostono Kolegijos profes- sorius. Kalbėjo apie divorsą. Sakė, kad divorsas yra dabar- tinių laikų svarbiausias Ame- rikos klausimas. Nurodė, kad apskritai imant Šv. Valstijose iš kas septynių apsiavedimų yra vienas divorsas. Kalkuriose vietose mažiau, kitose daugiau. Pavyzdžiui Chicagoj esą ant kas trijų apsiavedimų vienas di- vorsas. Nevados valstijoje veik- pusė neatruožamų moterystės ryšių nutraukiamas divorsais.

Nurodė, kad istorijoj didžios valstybės griuvo, kuomet mo- terystės ryšiai buvo liūsi. Tas pat tikimas gresia ir Amerikai, jei tas piktas plėtosis ilgiau.

tik lenkiškas dainas. Kareivi- nėse netarnybos metu ir ap- skritai polsko metu, galima būtų dainuoti ir nelenkiškai, vienok i ty dainų turinį turi būti kreipiamu ypatingu dėme.

Vilniaus apskrities mo- kyklų inspektoratas pareikala- vo iš "Ryt" draugijos, kad vėl kiekvienai liaudies mokyk- lai prašytų leidimo iš mokyto- jų reikalaujamų pilietybės ir mokslo liudyimų.

Rugpjūčio 4 d. laikinasis Vilniaus Lietuvių Komitetas įteikė lenkų valdžiai. Varš- vos ilgoji memoriale su pasi- skundimais dėl lenkų daromų lietuviams skriaudų. Kol kas jokio atsakymo negirdėt.

NEPAPRASTAS NUPIGINIMAS!

ŠVENTAS RAŠTAS

NAUJOJO ĮSTATYMO

Gražiais Apdais Tikrai Vienos Doleris

"DARBININKAS"

366 West Broadway

So. Boston, Mass.

South Boston, Mass.
noirde atsakyma.

